

Saksnr :

Høringsnotat - Registreringsordning under Tolletaten

Innhold

1.	Innledning.....	3
2.	Bakgrunn og oppsummering.....	3
3.	Enhetsregisteret.....	4
4.	Om forslaget.....	4
5.	Forslag til regulering i vareførselsloven	6
6.	Administrative og økonomiske konsekvenser	6

1. Innledning

Finansdepartementet foreslår en ny bestemmelse i vareførselsloven om at aktører i Norge som må ha et identifikasjonsnummer som følge av EU-rettsakter som innlemmes i EØS-avtalen og gjennomføres i norsk rett, må registrere seg hos tollmyndigheten. Informasjonen som registreres skal deles med EU.

2. Bakgrunn og oppsummering

Et fellestrekk ved EU-sektorregelverk som stiller krav eller utløser plikter ved innførsel eller utførsel av varer, er at berørte aktører identifiseres med et EORI-nummer (Economic Operator Registration and Identification number). EORI er EUs virksomhetsidentifikator for tollformål og er regulert i EUs tollregelverk (The Union Custom Code - UCC). Nummeret gir en unik identifikator som alle aktører med virksomhet som er omfattet av tollogvgivningen i EU, må ha.

EORI-nummeret brukes blant annet til identifisering og tilgangsstyring i ulike IT-systemer i EU. For at elektronisk informasjonsutveksling med IT-systemer i EU kan skje, må den enkelte EORI-aktør registreres i EUs autentiseringsportal (UUM&DS) av en nasjonal myndighet som EU-kommisjonen har tildelt slik kompetanse. Videre må aktøren gjøre en førstegangs innlogging i UUM&DS og etablere sin digitale identitet. Når digital identitet er etablert, kan aktøren logge seg på aktuelle IT-systemer.

EORI-nummeret brukes også til å identifisere aktører i vareførselen.

Norge er ikke del av EUs tollområde og er ikke omfattet av EUs tollogvgivning. Norge utsteder derfor heller ikke EORI-nummer til aktører i Norge. En rekke EØS-relevante EU-rettsakter som stiller krav til varer som innføres fra tredjeland, krever eller forutsetter at aktørene har EORI-nummer.

Det foreslås derfor å etablere en registreringsordning der aktører i Norge tildeles et identifikasjonsnummer som kan anerkjennes av EU på lik linje med EORI-nummer. Formålet med forslaget er at berørte aktører skal kunne bli identifisert og eventuelt bruke relevante IT-fagsystemer i EU der dette er forutsatt i EU-rettsakter som innlemmes i norsk rett.

Det foreslås at registreringsordningen administreres av Tolletaten. Forslaget innebærer at aktører i Norge må registrere seg hos Tolletaten når det som følge av EØS-relevante EU-rettsakter kreves at aktøren har et identifikasjonsnummer. Registreringsordningen foreslås regulert i vareførselsloven. Ved registrering får aktørene et identifikasjonsnummer som baseres på aktørens organisasjonsnummer i Enhetsregisteret, tillagt prefikset NO. Etter at en aktør er tildelt en unik identifikator (NO + organisasjonsnummer), kan Tolletaten registrere aktøren i EUs autentiseringsportal (UUM&DS). Deretter kan aktøren få tilgang til relevante systemer, for eksempel CBAM-registeret, hos den myndighet som administrerer tilgangen til det aktuelle systemet.

3. Enhetsregisteret

Enhetsregisteret reguleres gjennom lov 20. juni 2025 nr. 105 om Enhetsregisteret og er en del av Brønnøysundregistrene. Loven har som formål å legge til rette for en effektiv bruk og samordning av grunndata om juridiske personer, enkeltpersonforetak og andre registreringsenheter, gjennom et landsdekkende enhetsregister. Loven skal sikre at både allmennheten og offentlige myndigheter får tilgang til de grunndata som er registrert i Enhetsregisteret.

Ved registrering i Enhetsregisteret tildeles enheten et organisasjonsnummer, jf. enhetsregisterloven § 2-1. Offentlige organer skal bruke opplysninger som er registrert i Enhetsregisteret i sin virksomhet.

Selvstendige enheter skal registreres med opplysninger som foretaksnavn eller navn, organisasjonsform, adresse, virksomhetens aktivitet, elektronisk varslingsadresse, antall ansatte, næringskode og institusjonell sektorkode.

Loven gir enhver rett til innsyn i registrerte opplysninger, med visse unntak, og åpner for utveksling av opplysninger med andre registre og offentlige myndigheter.

4. Om forslaget

Når EU-rettsakter som stiller krav eller utløser plikter ved innførsel av varer til eller fra EØS-området, forutsetter at berørte aktører skal identifiseres med et EORI-nummer, må aktører i Norge kunne identifiseres med en norsk identifikator. Kravet om norsk identifikator vil også gjelde aktører som allerede er registrert med EORI-nummer for vareførsel til og fra EU.

Det vil også være nødvendig med en norsk identifikator når aktørene behøver tilgang til IT-systemer i EU. Identifikatoren må være akseptert av EU, og det må derfor knyttes et bestemt sett med opplysninger til denne.

Det foreslås å etablere en registreringsordning der aktører i Norge tildeles et identifikasjonsnummer (identifikator). Departementet foreslår å bruke aktørens organisasjonsnummer fra Enhetsregisteret, tillagt prefikset NO. Dette er et format som EU-kommisjonen aksepterer, da det er i tråd med tillatt format for EORI-nummer.

Det er behov for en strukturert og enhetlig informasjonsdeling med EU. Det er derfor ikke tilstrekkelig at aktører i Norge uten videre benytter sitt norske organisasjonsnummer som identifikator overfor EU. Det foreslås derfor at aktørens organisasjonsnummer (med prefikset NO) og enkelte tilleggsopplysninger om aktøren, legges inn i et nytt register under Tolletaten. Tolletaten vil dele opplysningene med EU.

Registeret må inneholde opplysninger som er nødvendige for at EU skal kunne anerkjenne den norske identifikatoren. Det foreslås derfor at følgende opplysninger skal inn i registeret:

1. Organisasjonsnummeret i Enhetsregisteret med prefikset NO
2. Aktørens navn
3. Aktørens virksomhetsadresse(r)

4. Juridisk status
5. Eventuell kontaktinformasjon
6. Næringskode

Dette er opplysninger som er registrert i Enhetsregisteret.

Det er bare aktører som er registrert i Enhetsregisteret som kan registrere seg i registeret under Tolletaten. Det vil være aktører som er juridiske personer, herunder selskaper og samvirkeforetak, og enkeltpersonforetak.

Kravet til å registrere seg vil følge av EU-rettsakter som innlemmes og gjennomføres i norsk rett. I første omgang gjelder dette CBAM-forordningen ((EU) 2023/956) endret ved endringsforordning om forenklinger ((EU) 2025/2083), som foreslås gjennomført i Norge gjennom forslag til CBAM-lov.

Aktøren må kontakte Tolletaten og be om et identifikasjonsnummer. Tolletaten vil benytte sin eksisterende tilgang til å hente ut opplysningene fra Enhetsregisteret. Etter registrering vil Tolletaten tildele identifikasjonsnummeret, legge det inn i registeret og deretter dele opplysningene med EU.

Det vil fortsatt være krav om EORI-nummer for de som må levere forhåndsvarsel i ICS2 (EUs system for elektronisk forhåndsvarsling), jf. vareførselsloven § 2-1.

Fysiske person kan ikke få organisasjonsnummer. Adgang for fysiske personer til å registrere seg i det foreslåtte registeret, må vurderes nærmere og nødvendige regelverksendringer vil bli sendt på høring.

Forslaget innebærer at det etableres et register over aktører som har behov for et identifikasjonsnummer som følge av EU-rettsakter som er innlemmet i norsk rett. Forslaget innebærer også at opplysningene i registeret kan deles med EU. Når aktøren er et enkeltpersonforetak, kan opplysningene som registreres knyttes til enkeltpersoner. Opplysningene vil da falle inn under personvernforordningens definisjon av personopplysninger i artikkel 4 nr. 1.

Det følger av personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav e at behandling av personopplysninger i Tolletaten er lovlig dersom behandlingen er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt. Etter artikkel 6 nr. 3 bokstav b må grunnlaget for slik behandling fastsettes i medlemsstatenes nasjonale rett. Det vises til lovforslaget.

En forholdsmessighetsvurdering tilsier at forslaget er nødvendig for å oppfylle forpliktelser i EU-rettsakter som innlemmes i norsk rett. Opplysningene er offentlig tilgjengelige, og behandlingen er lite inngripende og omfatter en avgrenset krets av virksomheter. Tiltaket vurderes derfor som forholdsmessig.

5. Forslag til regulering i vareførselsloven

Departementet foreslår at en bestemmelse om registrering tas inn i vareførselsloven ny § 7-22.

I bestemmelsens første ledd foreslås det at aktører i Norge som må ha et identifikasjonsnummer som følge av EU-rettsakter innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett, må registrere seg hos tollmyndigheten. Det vil gjelde rettsakter som stiller krav eller utløser plikter ved innførsel av varer til eller utførsel av varer fra EØS-området. Et fellestrekk ved slike rettsakter er at berørte aktører i EU identifiseres med EORI-nummer, som er EUs virksomhetsidentifikator for tollformål. Når rettsaktene innlemmes i EØS-avtalen og gjennomføres i norsk rett, vil det i slike tilfeller stilles krav om at aktørene har et norsk identifikasjonsnummer.

I annet ledd reguleres hvilke opplysninger som skal registreres.

I tredje ledd inntas at tollmyndigheten tildeler identifikasjonsnummeret ved registrering.

Fjerde ledd fastsetter at tollmyndighetene skal dele opplysningene med EU.

6. Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget om registreringsordning vil ha konsekvenser for aktører i næringslivet og for Tolletaten.

De økonomiske konsekvensene av registreringen kan ikke estimeres presist, men vurderes å være lave for hver næringslivsaktør og vil i hovedsak bestå av administrasjon rundt registreringen.

Utvikling og etablering av registeret anslås av Tolletaten til å koste om lag 19 mill. kroner (eks. MVA) og innbefatter blant annet nødvendig forretnings- og systemutvikling, samt veiledning. Varige drifts- og forvaltningskostander anslås til om lag 13 mill. kroner (eks. MVA).

7. Ikrafttredelse

Departementet foreslår at lovendringen trer i kraft 1. juli 2026 slik at aktørene som trenger et identifikasjonsnummer kan registrere seg hos Tolletaten fra og med 1. juli 2026.

Forslag til lovendring

I lov 11. mars 2022 nr. 9 om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven) gjøres følgende endringer:

Vareførselsloven § 7-22 skal lyde:

§ 7-22 Registrering av aktører

(1) Aktører i Norge som må ha et identifikasjonsnummer som følge av EU-rettsakter innlemmet i norsk rett, må registrere seg hos tollmyndigheten.

- (2) Følgende opplysninger registreres:
1. Organisasjonsnummeret i Enhetsregisteret med prefikset NO
 2. Aktørens navn
 3. Aktørens virksomhetsadresse(r)
 4. Juridisk status
 5. Eventuell kontaktinformasjon
 6. Næringskode
- (3) Ved registrering tildeler tollmyndigheten identifikasjonsnummeret.
- (4) Tollmyndigheten deler de registrerte opplysningene med EU.